№ 101. Sestdeen, 1. septembrî 1912. g. 1912.

Makſà,
Jelgawâ ekſped. ſanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peeſuhtiſchanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreſes pahrmainu jamakſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk 3 reiſes nedeļà: otrdeenà, zeturtdeenà un ſeſtdeenà.

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem
par 1 gadu 5 rub. — kap
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs makſà 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawâ, Skrihwera eelà № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi makſà:
par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſê 20 kap.

Jelgawas Lauksf. Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedriba,

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 44.

Sabeedribas beedri no winu peeprasitàm

Jelgawas Komerzbankas akzijam

ir lihdſ ſchim eemakſajuſchi pirmo puſi par **2885** akzijam, bet daudſi iſteikuſchi luhgumu eemakſas terminu pagarinat — tadehk zaur ſcho teek ſinams darits, kà ja ſabeedribas beedri **lihdſ 15. ſeptembrim** ſch. g. (galigam pagarinatam terminam) nebuhs iſdarijuſchi wajadſigàs eemakſas (50 proz. jeb puſi no akziju wehrtibas) par atlikuſchàm akzijam, winas tiks peeſchkirtas teem peeprasitajeem, kas nawa Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas beedri.

Tahlak aiſrahdam, ka Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas beedreem ir zeeſiba, waldi luhgt, lai winu beedru daļu Sabeedribà pahrwed uſ **Jelgawas Komerzbankas** akziju rehkinu. Teem, kas to dara un wehlas eeguht tikai weenu akziju (250 rbl. wehrtibà) — japaſino par to un jaeeſuhta 27 rbl., bet teem, kas wehlas wairak akzijas eeguht, jaeeſuhta par katru tahlaku akziju 127 rublu (125 rbl. kà puſi no akzijas zenas un 2 rbl. par katru weenu akziju preekſch ſtempeknodokla un akzijas iſgatawoſchanas).

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas beedreem 15. ſeptembrî ir galigais terminſch.

Walde.

Wiſaugſtakais manifeſts.

Mehs no Deewa ſchehlaſtibas
Nikolajs Otrais,

wiſas Kreewijas Keiſars un Patwaldneeks, Polijas Zars, Somijas Leelkneſs u. t. t., u. t. t., u. t. t. daram wiſeem Saweem uſtizameem pawalſtneekeem ſinamu:

Simts gadus atpakal Muhſu tehwija tika peemekleta no gruhta pahrbaudijuma. Leelas ſweſchſemju armijas, waditas no ta laika leelakà kara wadona, eebruka Muhſu walſtis robeſchàs un wehrſa ſawu uſwaras gahjeenu uſ winas ſirdi, pirmo galwas pilſehtu Maſkawu. Muhſu walſtij, kà likàs, draudeja nenowehrſchamas breeſmas no pretineeka, kurſch lihdſ tam nepaſina ſakauſchanas. Bet Deewa ſchehlaſtiba un Muhſu tautas gara wareniba iſglahba Kreewiju. Uſ ſawa augſtakà wadona, Muhſu neaiſmirſtamà wezweztehwa Aleksandra Swehtità uſaizinajumu kreewu tauta pazehlàs ſawas dſimtenes un winas ſwehtumu aiſſtahweſchanai. Neſkaitami warondarbi tika iſdariti no kreewu ſauſſemes un juhras kara ſpehka, kas ſazehla apbrihnoſchanu wiſà paſaulê ar ſawu paſchaiſleedſigo duhſchibu un nelokamo uſtizibu peenahkumam. Kreewu tauta wiſàs ſawàs ſchkiràs iſrahdija augſtus peemehrus neaprobeſchotà padewibà tronim, paſchaiſleedſigà tehwijas mihleſtibà, dſiłà tizibà uſ Deewa ſchehlaſtibu un negroſamà gara ſtingribà, atdodama tehwijas labà ſawu mantu un ſawu dehlu dſihwibu. Un notika leels tautas darbs, peepildijàs Swehtità Zara ſolijums, nenolikt eerotſchus tik ilgi, lihdſ Wina walſti nepaliks neweena eenaidneeka kareiwja. 26. auguſtà 1812. gadà uſ Borodinas laukeem Muhſu ſlawenee kara pulki pehz wiſai aſinainas kaujas, kas ſagahdaja wineem newihſtamu ſlawu, ſalauſa eenaidneeka uſbrukuma ſpehku. Wahjinati no babutà atſiteena, ſweſchſemju kara pulki, kaut ari eegahja pirmajà galwas pilſehtà Maſkawà, tatſchu drihſ bij ſpeeſti to atſtaht, peekahpdamees lihdſ tam nepeedſihwotas tautas preteſtibas waras preekſchà. No peeminamàs Borodinas kaujas Deews ſwehtija kreewu eerotſchus ar ſekmem, un gruhtais karſch preekſch Muhſu tehwijas tika nobeigts ar ſlawu un godu. Tagad, Borodinas kaujas ſimtajos gada ſwehtkos, peeminedami Muhſu tautas leelo warondarbu, Mehs uſaizinam wiſus Muhſu uſtizamus pawalſtneekus pateiktees Deewam par ſchehlaſtibu, ko Winſch parahdijis Muhſu tehwijai pahrbaudijumu gadà, un raidit pee Wiſaugſtakà trona karſtu luhgſchanu. Lai uſ muhſchigeem laikeem paleek tautas peeminà preekſchtetſchu kareiwiſkàs un pilſoniſkàs waronibas augſtee peemehri tehwijas karà. Lai ſajuhſmina ſchee peemehri wiſus uſtizamus Kreewijas dehlus zildenà kalpoſchanà dſimtenei un lai Wiſuwarenais dod Mums Sawu ſwehto ſpehku, iſpildit Muhſu nelokamu wehleſchanos, weenibà ar eemihkoto Muhſu tautu, weſt Muhſu walſtis liktenus pee winas ſlawas, warenibas un labklahjibas.

Dots Borodinas laukà, augusta 26. deenà, tuhkſtots dewini ſimti diwpadſmità gadà pehz Kriſtus peedſimſchanas, bet Muhſu waldiſchanas aſtonpadſmità gadà.

Uſ orginala ar Wina Keiſariſkàs Majeſtates paſcha roku paraſtits:

„Nikolajs".

Borodinas jubileja.

Wina Majeſtates Kunga un Keiſara wahrdi ſemneeku amata wihreem winu nometnê pee Borodinas bij ſchahdi:

„Es eſmu laimigs, ka kopà ar jums pawadu ſcho eeweh-rojamo Borodinas kaujas peeminas deenu, kad juhſu tehwu tehwi un tehwu tehwu tehwi zihnijàs ar ſlawenu pretneeku un aiſſtahweja tehwiju, pee kam palihdſeja tiziba uſ Deewu, padewiba Zaram un mihleſtiba uſ tehwiju. Zeru, ka juhs iſaudſinaſeet ari ſawus behrnus taì paſchà padewibà un mihleſtibà uſ muhſu mahti Kreewiju."

27. auguſtà Winu Majeſtates, Kungs un Keiſars un Kundſe un Keiſareene ar Augſtajeem behrneem eeradàs Maſkawà un pulkſten 2 notika Wiſaugſtakais gahjeens pa ſarkaneem wahrteem uſ Augſchamzelſchanàs katedrali. Pehz deewkalpoſchanas Winu Majeſtates aiſbrauza uſ Kremli.

Pulkſten 5 Winu Majeſtates apmekleja muiſchneezibas namu, kur eenehma tehju, un wakarà iſrahdi Leelajà teatrî. Wiſur laudis apſweiza Augſtos Weeſus ar leelu ſajuhſmibu.

Ap Borodinas ſwinibam.

No plaſchajeem Borodinas ſwinibu apraſtieem galwas pilſehtas kreewu laikrakſtos wehl atſihmejamas ſchahdas weetas: Uſ kaujas lauka ſchimbrihſcham pazekas kahdi 46 peeminekli, obeliſki un kolonas un Borodinas kloſteris tanî weetà, kur, kà domà, kritis weens no tehwijas kara wadoneem, generalis Tutſchkows. Scho kloſteri nodibinajuſi generała Tutſchkowa atraitne, dſimuſi Nariſchkina. Winas wihrs kaujà bej wehſts bija paſudis un lihkis netizis atraſts. Kad Keiſara Majeſtate ar Wiſaugſtako Dſimtu nupat Borodinas ſwinibu deenà apmeklejis ſcho kloſteri, tad wina preekſchneeze Wina Majeſtatei par ſwehtiſchanas un peeminas ſihmi paſneeguſi ſeltà noſtiprinatu piramidi no eenaidneeka lodem, kahdas ſalaſitas kloſtera ſehtà. No kloſtera Winu Majeſtates braukuſchi uſ paſchu Borodinas lauku. Sche pa wiſu zelu, ſahkot no kloſtera ſtahweſchi ſchpaleerî noſtahditi rotalneeki, ſkolneeki un 4000 pagaſta wezakee no wiſàm Kreewijas malàm, katrs tehrpees ſawà nazionalà uſwalkà. Aina, protams, bijuſi raiba, bet leeliſka. Paſchu kaujas lauku eenehmis milſigs, no zilwekeem ſaſtahdits kwadrats. Scha kwadrata trihs frontes eenehmis kara ſpehks un zeturto jau minetee pagaſta wezakee, ſkolneeki un aiſ wineem — publika. Fronte gar wiſam trim kara ſpehka linijam bijuſi ap 4 werſtis gara. Sewiſchki ſwinigs bijis brihdis, kad uſ brahlu kapenem noturets aiſluhgums. Kad par tehwijas karà krituſcheem waroneem dſeedata muhſchiga peemina, Winu Majeſtates un wiſi klahteſoſchee godbijigi nokrituſchi zelos. Tad Keiſara Majeſtate gar wairak nekà werſti garu kara ſpehka fronti, no kloſtera lihdſ galwenajam peemineklam, kur bijuſchas noſtahditas tàs kara ſpehka nodalas, kuru preekſchgahjeji peedalijuſchees kaujà, kahjam ſekojis deewmahtei un mitropolitam, kas ſwehtijis kara pulkus. Parahdi peenehmis Zars firgà ſehdedams.

* * *

Bej Wiſaugſtakàs pawehles armijai un flotei 26. auguſtà iſdota ari kara miniſtra pawehle kara reſoram, ar kuru teek peeſchkirtas wiſadas ſchehlaſtibas 1812. g. kara dalibneeku pehznahzejeem un winu gimenem: 1) pee kadetu korpuſa teek dibinatas 20 krona wakanzes, noſauzot tàs par Borodinas ſtipendijam, preekſch to ofizeeru, ahrſtu un preeſteru dehleem, kas deenejuſchi, waj deen kara ſpehka nodalàs, kuras peedalijuſchàs 1812. gada karà; 2) pee Borodinas peeminekla teek paleelinata inwalidu mahja; 3) teek aſigneti 100,000 rubli pabalſtu iſſneegſchanai teem eewainoteem un ſakroploteem, kurus apgahdà Aleksandra komiteja un kuri kalpojuſchi kara ſpehka nodalàs, kas peedalijuſchàs 1812. g. waj kas ir kara dalibneeku pehznahzeji; 4) paleelinat diwkahrtigi penſijas to ofizeeru gimenem, kuru galwas zeetuſchas tehwijas karà. Taklak teek paleelinats inwalidu kapitals un dotas teeſibas tehwijas karà eewainoto ofizeeru meitam dabut weenreiſeju pabalſtu u. t. t.

Iſdota ari Wiſaugſtaka pawehle, ar kuru daſchas kara ſpehka nodalas teek noſauktas 1812. g. kara wadonu wahrdà. Daſchàm kara ſpehka nodalam dahwati jauni karogi un militarperſonas dabujuſchas paaugſtinajumu.

Daſchadas ſchehlaſtibas teek peeſchkirtas Keiſareenes Majeſtates reſorà: teek dibinatas ſtipendijas pee reſora ſeeweeſchu instituteem preekſch kara dalibneeku muiſchneeku pehznahzeju meitam, pee reſora gimnaſijam teek dibinatas 100 wakanzes preekſch wiſu kahrtu kara dalibneeku pehznahzeju meitam, katrà reſora ſlimnizà teek dibinata weena gulta par welti u. t. t.

* * *

Oficialà telegrafa agentura par ſchàm ſwinibam, ſtarp zitu, wehl ſino:

„26. auguſtà pulkſten 7 no rihta peezi leelgabalu ſchahweeni uſ Borodinas lauka eedſihwotajeem wehſtija Borodinas kaujas 100 gadu peeminas deenas ſwineſchanas ſahkumu. Laiks bija loti jauks. Swinibas eeſahkàs ar liturgiju Spaſo-Borodinas kloſtera baſnizà. Liturgijai beidſotees, ap pulkſten 10 no rihta, eeradàs Leelkneſi. Drihſ pehz tam atbrauza Keiſars un Keiſareene ar Augſtajeem Behrneem. Pehz deewkalpojuma Wina Majeſtate Keiſars, Augſtàs meitas un Leelkneſi kruſta gahjeenà kahjam dewàs uſ wairak kà werſti tahlo Borodinas kaujas peeminekli. Keiſareene un Tronamantineeks brauza ekipaſchà. Dahmas baltos apgehrbos gahja pirmà rindà. Starp tumſchi gehrbtajàm, ar lentam un ordeneem greſnotàm militarperſonam baltoja ziwilreſoru eerehdni, nodalijàs ſemneeku, kaſaku ſtanizu un zittauteeſchu preekſchſtahwju raibee uſwalki. Pee peeminekla Smolenſkas deewmahtes ſwehtbildes preekſchà notureja pateizibas deewkalpojumu par iſglahbſchanu no diwpadſmit tautu uſbrukuma. Norihbeja leelgabalu ſchahweeni par godu krituſcheem. Wiſu baſnizu ſwani ſahka ſwanit. Pehz deewkalpojuma Winu Majeſtates apſkatija Borodinas kaujas peeminekli un Bagrationa kapu un ſchehligi ſarunajàs ar peezeem 1812. g. dalibneekeem un weenu azuleezineezi, kuri uſ Wiſaugſtako pawehli atradàs pee peeminekla.

Generaladjulants Durnowo, kà tschinà augstakais tehwijas kara dalibneeku pehznahzejs uf Bagrationa kapu uslika jubilejas medalu. Tàs weenà pusê ir Aleksandra I. gihmetne, otrà usrakstis: „Славный годъ сей минулъ, но не пройдутъ содѣянные въ немъ подвиги. 1812.—1912." (Schis slawenais gads ir pagahjis, bet nepaees leelee darbi, kas tajà isdariti.) Tahdas paschas medalas Galma ministrs pasneedsa Winu Majestatem. Pehz tam Wina Majestate sehdàs firgà un pawadits no leelknaseem, ministreem un zitàm augstàm personam gahja gar kara spehka fronti. Keisareene ar Tronmantineeku un Leelknasem kara pulkus apbrauza ekipaschàs. Tad uf Borodinas lauka sapulzeteem kara pulkeem nolasija Keisara pawehli un karaspehks sahka gatawotees uf zeremonialmarschu. Parade beidsàs pulksten 2 un isdewàs spihdoschi. Pehz parades Borodinas pils dahrsà notika meelasts tehwijas kara dalibneeku pehznahkameem un daschadu karaspehku nodalu preekschneekeem; galds bija klahts preeksch 1500 personam. Pulksten pus 4 Keisars, juhsmigeem „urà" sauzeeneem skanot, Leelknasu, Galma ministra, swihtas un Maskawas gubernatora pawadibà no Borodinas pils aisjahja uf Gorku sahdschu pee Kutusowa peeminekla. $1\frac{1}{2}$ stundas Wina Majestate un Leelknasi jahschus apskatija Borodinas kaujas lauku un uskawejàs pee atsewischkàm karaspehka nodalam uszelteem peeminekleem. Pulksten 5 Keisars lihds ar Leelknaseem apmekleja pagastu amata personu nometni Schewardinas sahdschà. Maskawas gubernas pagastu wezako amata personu deputazija Keisaram pasneedsa sahl' ar maisi. Wina Majestate pateizàs par sahl' or maises pasneegschanu un issazija zeribu, ka semneeki, lihdsigi winu weztehweem, kuri sawas asinis lehjuschi tehwiju aisstahwedami, ustizigi kalpos sawam Keisaram. Pehz tam Keisars, Leelknasu un wisas swihtas pawadits, pehrkonigeem „urà" sauzeeneem skanot, tschetras reises isjahja starp semneeku preekschstahwju rindam un pawadits no juhsmigeem „urà" aisjahja uf Keisara pawiljonu. Pulksten pus 7 wakarà Keisars un wisi Leelknasi un swihta bija klaht pee peeminekla eeswehtischanas krituscho frantschu peeminai, kursch no frantschu tautas seedojumeem bija uszelts pee Schewardinas redutas. Ap peeminekli stahweja frantschu jaunatne ar leelàm frantschu un kreewu flagam; pee eeswehtischanas bija klaht ari ministru padomes preekschsehdetajs, kara ministrs, tad wehl frantschu deputazijas, konsuls un daudz militarpersonas.

Pulksten 7 wakarà, juhsmigeem „urà" sauzeeneem pawadits, Keisars un wisi Leelknasi dewàs uf atjaunoto Schewardinas redutu un to apluhkoja.

No ahrsemem.

Krise Persijà

paleek arweenu leelaka. Wispahrigi domà, ka daudz mas panahkt Persijà kahrtibu eespehjams tik zaur wezà schacha atkaluszelschanu uf troni. Ispaustas baumas, ka winsch drihs eeradischotees no jauna Persijà un ka winsch tagad atdurschotees uf daudz masaku pretestibu. Deesgan noteikti teek apgalwots, ka Anglija, kura agrak sihwi pretojàs wezà schacha jaunuszelschanai un kura slepeni pabalstija pretestibu pret winu, tagad esot sawas domas pahrgrozijusi, redsedama, ka pehz schacha aisceeschanas is Persijas jukas palikuschas arweenu stiprakas. Pee tam peenahzis klaht kahds jauns fareschgijums. Bachtjaru zilts galwa Serdar-Asads, kursch lihds schim pabalstija Teheranas waldibu, tagad ar to sanihdees un isejot uf waldoschàs zilts gahschanu un Persijas trona eenemschanu. Teheranas waldiba dewusi winam pawehli, aiszekot is Persijas uf ahrsemi; bet winsch pawehles neklausijis. Schis konflikts ar Serdaru-Asadu esot stipri pazehlis wezà schacha zeribas.

Mechikas dumpineeki tuwojas galwas pilsehtai.

Mechikà, 9. sept. (27. augustà). Amerikaneeschu konsuls sanehmis sinu, ka dumpineeki ussahkuschi gahjeenu pret Mechiku. Dumpineeki nodomajuschi atzelt waldibas eestahdes, bet apsolijuschi usturet kahrtibu un apsargat ahrsemneekus.

Tahlak sino no Juarezas, ka tur pasudis wahzu konsuls Webers, kursch bijis isbrauzis uf Mantezumu, ismeklet leetu par diwu wahzeeschu nogalinaschanu.

Franzuschi eenehmuschi Marokeschu.

No Parises sino 9. sept. (27. aug.):

Palkawneeka Manschena kolona pehz karstas zihnas eegahja 25. augustà Marokeschà, atswabinaja saguhstitos franzuschus un peespeeda behgt trona tihkotaju El-Hibu.

Apstahkli Albanijà.

Par apstahkleem Albanijà telegramas no Konstantinopoles 9. septembrî sneedz schahdas sinas. Nemeeri un nekahrtibas Albanijà turpinas. Wispahr albanu, bulgaru, serbu un greeku nemeerneeku pulki bedsina un islaupa sahdschas, apkauj un iswaro un saguhsta bagatneekus, lai dabutu atpirkschanas naudu par wineem. Ochridas tuwumà saguhstits bijuschais ministrs Halil-paschà. Gandrihz ikkatru deenu useet dinomita usbrukumus dselszeleem un waldibas mahjàs. Pasta satiksmes starp Jpeku un Mitrowizu pahrtrauktas. Tomehr sameerinaschanas komisijas preekschsehdetajs Ibrahim-paschà zer, ka pehz kahda mehnescha nodibinaschotees pilnigs meers.

Armenu tautas sapulzes nolehmums.

Konstantinopolê, 8. septembrî. Armenu patriarchs pasinojis turku waldibai armenu tautas sapulzes nolehmumu, pehz kura armeni wehl gaidischot weenu nedelu uf waldibas soleem kurdu warmahzibu nowehrschanas sinà. Ja waldiba nekahdus nopeetnus sokus nesperschot, armeni slehgschot sawas basnizas un sabeedriskàs eestahdes.

Pahwests un prese.

Kahdà raksti sawam walsts sekretaram Meri de Walam pahwests Pijs X. koti skarbi issakotees par presi, kuru deesgan energiski newarot apkarot. Prese — tà pahwests apgalwojis — sabojà un satrizina deewischkigo un sabeedrisko kahrtibu un sagistè ar sawàm pahrmehribam tautas weseligàs juhtas.

Franzijas skolotaju sindikati un waldiba.

Franzijas apgaismoschanas ministrs usaizinaja, lai tautskolotaji nolemj slehgt sawus sindikatus, jo tur peekopjot noseedsigus, pretwaldibas zenteenus. Senas departamenta skolotaju sindikata sekretars issludinajis rewoluzionarà awisê „Bataille Syndicaliste", ka skolotaju sindikati, isnemot tikai weenu, lihds schim negrib klausit ministra usaizinajumam un nenolems, slehgt sawus sindikatus. Ja waldiba tos slehgschot ar waru, skolotaji uf 1901. gada likuma pamata dibinaschot saweenibu weidà sawas beebribas no jauna, kuras buhschot tee paschi wehschi, tikai zità kulitê. Waldiba lai sinot, ka wina pret skolotajeem neneeka newarot isdarit. Duhschigi „skolotaji!"

Parisê, 9. sept. (27. aug.). Uf Greja lidoschanas laukuma nokrita lidotajs Berbs. Aparats eeskrehja skatitajos, nonahweja 2 un eewainoja smagi 2 personas.

Genfà, 9. sept. (27. aug.). Sche atklahja starptautisko antropologisko kongresu.

Pragà, 9. sept. (27. aug.). Pee katastrofas kalna raktuwês ir dabujuschi galu 31 zilweks, 15 eewainoti un 42 pasudduschi.

Romà, 26. aug. Sche eeradàs Walpijs, kursch weda meera sarunas ar turku delegateem.

Florenzê, 26. aug. Tawalas sahdschà pee Toskanas eksplodeja slepens dinamita krahjums. Zaur to tika wiss nams ispostits un ari apkahrtejee nami apskahdeti. Sem drupam atrada 5 nonahwetus un 4 gruhti eewainotus.

Kopenhagenà, 9. sept. (27. augustà) Schweizeeschu Grenlandes ekspedizija eeradàs Reikiawikà (Islandê). Ekspedizija zelojusi zaur Grenlandi no reetruma peekrastes lihds austruma peekrastei.

Bukarestà, 26. aug. Dehl leetus gahsem daudz upes pahrpluhduschas. Daudz weetàs dabujuschi galu ari zilweki.

Sofijà, 26. augustà. Kronprinzis Boris aisbrauza uf Wahziju, lai peedalitos pee manewreem.

No eekschsemem.

Matroschu nemeeru leetà.

juhras ministrs admirals Grigorowitschs dewis deenas pawehli, kas nolasita uf wiseem kugeem un wisàm komandam. Par to P. tel. agentura sino:

Sewastopoles reidà, 17. augustà 1912. g. Sewastopolê pasludinats kara stahwoklis. Behdiga ir apsina, ka uf schahda sola sperschanu naw wis speeduschi ahreja, bet gan eekscheja eenaidneeka draudi, kursch eenaidneeks slepenibà strahdà sawu tumscho darbu, gatawodamees uf karu pret sawu tehwsemi. Sewischki gruhti nahkas panest scho apsinu Kreewijas leelakàs slawas — tehwsemes kara jubilejas deenà, kursch karsch darija newihstoschu Kreewijas eerotschu slawu. Es tihschà prahtà atbrauzu schurp, lai uf scheem uhdeneem, kuri ir bijuschi par leezineeku Melnàs juhras flotes leelakeem warondarbeem, par kuras flotes neschaubigo padewibu peenahkumam un tehwijai ir brihnejusès wisa pasaule, teiktu jums to, kas guk man uf sirds, kas waretu juhs pasargat un padarit par muhschibà aisgahjuscho waronu zeenigeem pehznahzejeem. Nekaujat bojat kreewu slawas, Melnàs juhras flotes un winas peeminekla — Sewastopoles slawas, par kuras sargeem Deews jums lehmis buht. Kreewijas flote pahrdsihwo leelu wehsturisku laikmetu. Ar Sawu Waldoscho gribu Waldneeks sauza winu uf atdsimschanu. Tautas preekschstahwju weenprahtigà atsauksme dewa winai ustizibu un bagatus lihdsekkus, Monarcha griba aizina muhs uf peenahkumu ispildischanu. Nizinami ir tee, kuri musina juhs uf nemeereem, kuri nepadodas swehtajam aizinajumam, kursch nahk no wisas kreewu semes. Nelaimigi ir tee, preeksch kureem slepeni musinajumi ir stipraki par Zara un tehwsemes aizinajumu. Ustureet tihru Melnàs juhras flotes slawu ari nahkoschàm paaudsem. Nekaujat winas apgahnit nemeerneekeem, kuri isplata juhsu starpà dumpja bihgtus, naidu, brahlu slepkawibas un neustizibu juhsu preekschneekeem. Kalpojeet ustizigi Zaram un tehwsemei un ispildeet sawu peenahkumu newis ar paslepenu wiltibu, bet tà, kà tos ispildija waroni, kuri aisstahweja tehwsemi simts gadus atpakal, kà to ispildija ari Sewastopoles waroni un kà to ispildit jums pawehl uf krusta un swehtà ewangelija dotais swehrests. Katras kara spehka nodalas galwenais spehks ir winas garà un labàs beedru atteezibàs. Ruhpes par beedri ir kara wihra pirmà ihpaschiba, bet prahtigas ruhpes un prahtigs pabalsts. Dumpineeku un musinatoju slehpschana naw beedru pabalstischana, bet gruhts noseegums. Peenahkumu neispilditajeem un swehrasta lausejeem, kà ari winu slehpejeem, newar buht peedoschanas. Es neslehpschu no jums, zik sahpigi bija Waldneekam dabut sinat, ka flotê, kuru winsch tà mihl, ir raduschees nemeeru dihgli. Schi sehrga tomehr ir eespeedusees tikai uf daschcem kugeem un es esmu laimigs, ka waru isteikt wisschehligo „Zara paldees" komandam, kuras godigi un apsinigi ispildijuschas sawu peenahkumu. Scho pawehli nolasit uf wiseem kugeem kà ari peekrastes flotes nodalu komandu un ofizeeru sapulzès. Parakstijis: juhras ministrs, admirals Grigorowitschs.

Winu Majestatu eeraschanàs Maskawà.

Keisariskà Galma ministra generaladjutanta barona Frederiksa telegrama no Maskawas sino:

Winu Majestates Keisars un Keisareene Aleksandra Feodorowna 27. augustà lihds ar Tronamantineeku Leelknasu Alekseju Nikolajewitschu un Wisaugstakàm Meitam eeradàs Maskawà.

1812. gada kara peeminas medalas,

skaità 110,000, aiswestas uf Borodinas swinibam un tur isdalitas.

Barons Meijendorfs,

Mas-Straupes ihpaschneeks, kursch, kà sinams, ir walsts domes lozeklis no Widsemes gubernas leelgruntneekeem un par kuru pehdejà laikà bija dsirdams, ka winsch negribot wairs usstahdit sawu kandidaturu, tagad, kà „Rig. Tageblatt" sino, galu galà tomehr nolehmis, atkaut usstahdit atkal sawu kandidaturu uf walsts domes lozekla amatu.

Noseegumu wairoschanàs Kreewijà.

Pehz galwenàs zeetumu waldes sinam schi gada pirmajà pusê katru deenu zaurmehrà Kreewijas zeetumos bijuschi 190,000 zeetumneeki, no kureem gandrihs pusei ir peespreesti ilgaki zeetuma sodi. Tà uf 1. juliju zeetumos bij 39,326 zilweki, kam bij peespreesta arestantu rota un 31,629 — katordsneeki. — Zik ahtri noseegumu wairoschanàs Kreewijà eet uf preekschu, to rahda statistika: 1897. g. katru deenu zaurmehrà Kreewijas zeetumos bij 77,254 zilweki, 1898. — 84,676, 1899. — 86,862, 1900. — 85,857, 1901. — 84,632, 1902. — 89,889, 1903. — 96,005, 1906. — 111,403, 1907. — 138,500, 1908. — 171,219, 1909. — 175,007, 1910. — 171,864 un beidsot 1911. — 178,780. No peewesteem skaitleem redsams, ka leelakà zeetumneeku skaita peeaugschana naw wis bijusi paschà rewoluzijas gadà, bet pehz tam, kad sahkàs rewoluzijas likwideschana.

Pirmmahzibas skolas.

Statistiskos datus, kurus eewahza 1911. g. 18. janwari par skolam, skolotajeem un skolneekeem, tagad pabeidsot kahrtot. Pehz eewahktàm sinam wisu reforu skolu 1911. g. 18. janwari bijis 100,295, skolenu (no 7 lihds 16 gadeem wezi) — 6,180,510. Tà ka eedsihwotaju schaî laikà bij ap 163 milj., tad weena pirmmahzibas skola isnahk uf 1625 eedsihwotajeem, bet weens skolens uf 26 eedsihwotajeem. 1856. gadà uf 65 milj. bij 8227 skolas. Tà tad weena skola bij uf katreem 7200 eedsihwotajeem un katrs skolneeks uf 144 eedsihwotajeem.

Kreewijas pilsehtas.

Zentralà statistikas komiteja sneedz sinas par Kreewijas pilsehtu labeerihzibu. No 762 pilsehtam Kreewijas 50 gugubernàs (neskaitot Poliju) eewedduschas elektrisku apgaismoschanu — 57, gahses — 23 un petrolejas — 631. Uhdenswadi ir 149 pilsehtam, kanalisazija — 27, telefoni 137. wehl wahjaki buhs schee skaitki, ja eewehrosim, zik nepeeteekoschi wisa schi „labeerihziba" eerihkota.

Widseme.

Riga. Direktoru H. Dannenbergu apbedija leelajos kapos, peedalotees daudzeem behrineekeem. No ofizialàm personam klaht bija: kuratora weetas ispildìtajs inspektors Bukowizkis, pilsehtas galwas beedrs v. Bulmerinks, gandrihs wisi pilsehtas waldes lozekli, wisu gimnasiju direktori, politechnikas profesori, skolotaji, daschadas deputazijas un daudzi skoleni. Behru runu tureja wirsmahzitajs P. Pölchau's. Pehz garigàs zeremonijas runaja v. Bulmerinks pilsehtas waldes wahrdà, pilsehtas gimnasijas pagaidu direktors Osmolowskis, wirsskolotajs Dr. A. Pölchau's kolegu wahrdà, profesors W. Striks politechnikas profesoru kolegijas wahrdà, diwi skoleni no pilsehtas gimnasijas, tahlak skolas direktors Grafs no korporazijas „Neobaltikas" filistru puses, kahds students schàs korporazijas konwenta wahrdà un beigàs tautskolu direktors Ruzkis, kà nelaika ilggadejs darba beedrs. Runàs wiswairak tika attehlota Dannenberga mihlestiba uf idealeem, mahksla un wina zenschanos schos skaistumu idealus eepotet tai jaunibai, kuru winsch mahzija un audsinaja.

— Adjunktprofesors H. Pflaums, miris ar sirdstreeku 26. augustà sawas wasarnizas dahrsà, Siguldà. Nelaikis dsimis 1862. gadà, apmeklejis Rigas pilsehtas gimnasiju un studejis Terbatà astronomiju. No 1888. lihds 1896. gadam winsch bija par matematikas un fisikas wirsskolotaju pilsehtas gimnasijà un no 1896. g. lihds schim pur fisikas adjunktprofesoru Rigas politechnikà. Bez tam winsch gadus 8 ispildija sekretara weetu Rigas dabas pehtnecku beedribà. 1908. g. P. eegusma ahrsemês „Dr. phil." tituli. Uf wina nahwi sawu eespaidu laikam atstahjusi direktora Dannenberga peepeschà mirschana, jo ar to winsch stahwejis draudsigos sakaros. P. lihki atweda Rigà um 31. aug. winu sche apbedìs.

— Rigas politechnikà isgresnotà aktu sahlê, direktora Dr. von Knierima wadibà, pag. swehtdeen, kà Borodinas kaujas 100-gadu jubilejas beenà, notika swiniga profesoru sehde, peedalotees studentu korporaziju un pulzinu preekschstahwjeem. Aktu atklahjot, blakus telpàs musikas orkestrs nospehleja walsts himnu, pehz kam wehstures lektors, dozents Hedenstrems, nolasija wehsturisku apskatu par Borodinas kauju un wispahri par tehwijas karu. Pehz preekschlasijuma direktors Dr. Knierims sinoja, ka ministru preekschneekam nosuhtita telegrama ar padewibas juhtu isteikschanu Keisara Majestatei. Akta beigàs wehl reis nospehleja walsts himnu. —pl.

No Zehsim. Borodinas kaujas 100-gadu jubileju swehtdeen Zehsis noswineja sposchi, zik nu tas eespehjams masà aprinka pilsehtinà. Pehz deewkalposchanas

baſnizàs un pehz dwehſeles aiſluhguma pee Borodinas kaujas balibneeka, grafa K. K. von Siwerſa kapa, pilſehtas eedſihwotaji, ſkolneeki un ugunsdſehſeji ſwiniga gahjeenà ar 2 muſikas koreem dewàs uſ pils parku, kur nolika wainagu uſ grafa peeminekla. Grafs K. von Siwerſs tolaik kà generalleitnants kalpoja kreewu armijà un peedalijàs Borodinas kaujà. Stahſta, ka toreiſ no nahwes grafu iſglahbuſchas tikai wina ſeewas wehſtules — eenaidneeka lode neiſgahjuſi zauri wehſtuku paziņai, aiſkerdamàs pehdejà wehſtulê. — Pilſehtas bija iſpuſchkota ar karogeem un ſakumeem, un wakarà tika ugunota.

„R. A."

No Strentſcheem. Naktî uſ 22. auguſtu ſchejeenes meeſtinà iſplatitas drukatas proklamazijas ſem wirsraksta: „Kapehz mehs ejam walſts domê?"

— Strentſchu wahjprahtigo eeſtahdê, kà „Sow. Slowo" ſino, eeſahkuſchi ſtreiku ſlimneeku kopeji. Par ſtreiku „R. A." war paſneegt ſchahdas tuwakas ſinas: 22. auguſtà eeſtahdes kalpotaji, ſkaitâ 13 zilweki, pahrtrauza darbu un peepraſija, lai direktors atlaiſchot kahdu B. Atſaukts uradniks, kas gribeja apzeetinat kahdu no galweneem ſtreika rihkotajeem. 23. aug. no Walkas eerabees ari priſtaws, lai leetu pamatigi iſmekletu.

Kurſeme.

Leepaja. Reta ſiws. Wadu ſwejneeki brahli T. treſchdeenas naktî eepretim kurhauſim bij iſſwejojuſchi ſen muhſu juhrmalâ neredſetu ſiwi — ſtori, 4 pudus ſmagumâ. Preekſch apmehram 20 gadeem ſchejeenes wadu ſwejneekeem beeſchi ween palaimejees ſchahdas ſugas ſiwis noſwejot, bet beidſamâ laikâ, kà likàs, tàs pawiſam bij noſuduſchas. Dahrdſibas ſinâ ſtores ir weenadâ wehrtibâ ar laſcheem.

Ruzawa. Zeku leetas. Tagadejais Ruzawas pagaſts radees zaur mairaku maſaku pagaſtu ſaweenoſchanu. 1892. gadâ Ruzawas pagaſta weetneeki iſdalija ſaweenotà pagaſta zeka laboſchanas peenahkumus ſtarp wiſeem ſaimneekeem. Bijuſchee Ruzawas meſchkunga pagaſta ſaimneeki pretojàs zeku jaunai ſadaliſchanai ar to aiſrahdijumu, ka wineem zelſch jataiſa tikai ſawa agrakà pagaſta robeſchâs. Tagad, pehz dimdeſmit gadeem, Kurſemes ſemneeku leetu komiſija iſſpreeduſi ſcho leetu un atſinuſi, ka bijuſcheem Ruzawas meſchkunga pagaſta ſaimneekeem zeli jataiſa tikai ſawa paſcha pagaſta robeſchâs. Pee pagaſtu ſaweenoſchanas neteekot ſaweenotas realnaſtas, kuras katram pagaſtam ari pehz ſaweenoſchanas janes paſcham ſawas. „Dſ."

No Wentſpils. Brihwmahkſleneeks D. Soſtes kgs no Peterburgas pahrnahkot dſihwot uſ Wentſpili, kur nodarboſchotees ar klaweeru ſtundu, muſikas teorijas un dſeedaſchanas paſneegſchanu. Soſtes kgs wairak gadus ir darbojees kà muſikas ſkolotajs Peterburgâ un ſtarp zitu 4 gadus paſneedſis ſtundas Peterburgas konſerwatorijas klaweeru klaſê.

No Kuldigas. Par ſkolotaju kurſeem „Kurſemneeks" ſtarp zitu ſino: No 7. auguſta lihdſ 7. ſeptembrim, ſche teek notureti pedagogiſki kurſi pirmmahzibas ſkolu ſkolotajeem. Kurſu apmekleſchana wiſeem ſkolotajeem par brihwu, pee kam apmehram 40 zilwekeem teek iſſneegts no krona 35 rub. leels pabalſts.

No Tahrgales. 23. auguſtà ſch. g. tika pawadits Tahrgales ilggadejais ſkolotajs Jahnis Kaulinſch no ſaweem amata beedreem, ziteem draugeem un paſihſtameem uſ muhſcha duſu Piltenes kapos. Schis wihrs tautas drumâ ſtrahdajis 31 gadu ar leelako uſzihtibu. — J. Kaulinſch beidſis Irlawas ſeminaru ar labu ateſtati; wina pirmais darba lauks bija Neretas baſnizas ſkola, kurâ tas ſahka ſtrahdat rudenî 1881. gadâ, no ſchejenes winſch 1883. gadâ pahrgahja uſ Probes pagaſta ſkolu. Tà ka tanî laikâ Tahrgalê ſkolotaja amats ar ſkrihwera amatu bija ſaweenoti, zaur ko, protams, bij wairak algas nekà Probê, winſch pahrnahza rudenî 1884. gadâ uſ Tahrgali, kurâ weetâ aiſgahjuſchais lihdſ ſchobeen ſawu wagu nemitigi dſinis. Pee iſwadiſchanas bija Piltenes mahzitajs Schalme kgs un apgaiſmoja ſirſnigos wahrdos nelaika darbibu, zildinadams wina uſzihtibu, iſpildot ſawu amatu, bet peebilda ari, ka pehdejâ laikâ nelaikim no pagaſta puſes bijuſchas daudſ nepatikſchanas un raiſes, lai gan nelaikis bijis preekſchſihmigs darbineeks un nekaunejees pat waſaras brihwlaikâ ahrpus ſkolas ko klaht pelnit pee ſawas neezigàs algas, kuru wehl daudſkahrt no pagaſta waldes nebij eeſpehjams dabut, lai waretu ſaweem behrneem daudſmaſ peeteekoſchu iſglihtibu ſagahdat. — No pagaſta nebija nekahda uſmaniba pee iſwadiſchanas peegreeſta, turpretim Tahrgales muiſchas ihpaſchneeks, barons Koſchkuls, bija lizis uſ leelzeka pee ſkolas goda wahrtus uſzelt un bija ſawus ſirgus dewis lihki uſ kapeem noweſt un noſuhtijis krahſchnu wainagu zaur ſawu meſchkungu un lizis aiſbildinatees, ka ſwarigu dariſchanu dehl winam neeſot eeſpehjams uſzihtigam nelaikim perſonigi peenahzigu godu parahdit un to iſwadit. „W. A."

No Krimuneekeem. „Latweeſchu Awiſchu" 96. numura ir eeweetota kahda koreſpondenze no Krimunam, kurâ winas autors ſagroſa faktus un nemas nepateeſi noſahkat ſchejeenes wiſai darbigo Iſglihtibas beedribu. Atſtahjot pee malas koreſpondenta ironiju par leelo dejoſchanas kahri pee ſchejeenes jauneeſcheem, aprahdiſchu tikai faktus. Minetâs Rimeiku mahjâs nebuht naw iſſagti dimi ſirgi ar wiſeem aiſjuhgeem (sic!), kà to nemas apgalwot A. G. Schis ſinas ir pawiſam no gaiſa grahbtas, tapat ka A. G. turpmakais aprahdijums, it kà mahjâs bijuſi pa ſahdſibas laiku tikai kahda wezenite, kuru uſbruzeji peeſpeeduſchi kluſet. Minetâs Rimeiku mahjâs tahdas wezenites nemaſ naw un taiſni turpretim mahjâs bijuſchi wairakas perſonas pa ſahdſibas laiku. Neweens laupitajs aridſan naw nedſ redſets, nedſ paſihts, ka to nemas eeſtahſtit. A. G. Redſams, ka koreſpondenzes autors ſchinî leetâ pawiſam ſlikti informets. Tad wehl par uſbrukumu ſtudentam Kr. Ari ſcheit A. G. peeturas pee Holmſa romanu „waronibam" un „rewolweru ſchahweeneem." Zik man ſkaidri ſinams, tad minetais ſtudents naw nemaſ eewainots no kahdas tur lauku puiſchu partijas, kura, kà A. G. konſtatê, buhtu tam „wahrigi eeſituſi galwâ wairakus zaurumus". Tas wiſs ir A. G. fantaſijas produkts.

Kahds Iſglihtibas beedribas darbeneeks.

Wolgunte. Ugunsgrehks. Otrdeen, 28. auguſtâ, pulkſt. 9½ wakarâ „Paiſuma" mahju ihpaſchumâ iſzehlàs ugunsgrehks, kuram par upuri krita neween laidars, jauna rija un klehts, bet ari lopi, kà: 3 zuhkas, 7 ſiweni. Daſchas zuhkas, kuras iſglahbuſchàs, tika atraſtas apſwiluſchas tuwejà plawâ. Palika no uguns nekerta tikai „Paiſuma" mahju ihpaſchneeka dſihwojamà ehka un pirts, zits wiſs krita par upuri uguns leeſmam. Runà, ka uguns zehluſês no neuſmanigas rihkoſchanàs ar uguni laidarâ.

Jaunais.

No Jelgawas.

Kurſemes gubernatora paſinojums.

Wina Majeſtatei Kungam un Keiſaram labpatizis pawehlet 27. auguſtâ peeſuhtit uſ Kurſemes gubernatora wahrdu ſchahdu telegramu:

„Iſſakeet wiſeem, kas gobinajuſchi uſtizamo tehwijas dehlu peeminu, **Manu** pateizibu par aiſluhgſchanàm un wiſpadewigu uſtizamu pawalſtneeku juhtu iſſaziſchanu."

„Nikolajs."

Schî Wiſaugſtakà telegrama peenahkuſi kà atbilde uſ ſekoſchu wiſpadewigo telegramu, kuru Kurſemes gubernators 26. auguſtâ 1912. g. noſuhtija uſ Borodinu, iſpildidams daſchadu Kurſemes gubernas eeſtahſchu un beedribu luhgumu:

Wina Keiſariſkai Majeſtatei Kungam un Keiſaram. Swinot 100 gadu peeminas ſwehtkus ſlawenajai Borodinas kaujai, kurâ parahdijàs wiſs kreewu tautas un waronigàs kreewu armijas mihleſtibas ſpehks uſ ſawu Augſto Kungu un Pawehlneeku un ſawu tehwiju, uſdroſchinos nolikt pee Juhſu Keiſariſkàs Majeſtates trona pakahpenem neaprobeſchotas wiſpadewigas uſtizamu pawalſtneeku juhtas un apnemſchanos, ſekot preekſchtetſchu ſlawenajam peemehram, kahdas iſteiktas no Kurſemes muiſchneezibas, pareiſtizigo, lutertizigo un katolu garidſneezibam, waldibas eeſtahdem, Jelgawas pilſehtas eedſihwotajeem, Kurſemes gubernas pilſehtàm un meeſteem, pagaſtu ſabeedribam, kreewu, mahzu, latweeſchu, leiſchu un ebreju kahrtu un ſabeedribu organiſazijam, krona un priwatàm mahzibu eeſtahdem, kas wiſas ſchobeen ſirſnigi aiſluhguſchas Deewu par ſawa mihkotà Waldneeka ilgu muhſchu un labklahjibu."

Rigas Interimteatra akteeris O. Gertſons ar ſcho pusgadu nometees uſ dſihwi Jelgawâ, kur nodomajis atklaht dramatiſkus kurſus, kà ari wiſpahri mehginat Jelgawâ Latw. teatri iſkopt. Buhtu jawehlas, kaut kahda no ſchejeenes beedribam ar winu ſtahtos ſakarâ un raudſitu tà noſtahdit ari te latweeſchu teatri uſ paſchu kahjam un labakâ ſtahwoklî.

Jelgawas wihreeſchu gimnaſijai patlaban zek gimnaſijas pagalmâ prahwu 3 ſtahwu namu, kurâ buhs eerihkota leela wingroſchanàs ſahle.

Pilſehtas domneeku priwatſapulzes. Waldoſchais ſenats iſſkaidrojis, ka pilſehtas domneeku priwatſapulzes wehleſchanu un zitu to jautajumu pahrrunaſchanai, kuri apſpreeſchami pilſehtas domes ſapulzês ir peelaiſchamas un naw pretlikumigas. Rihziba atteezibâ uſ ſchim ſapulzem pehz 4. marta 1906. gada ſapultſchu likuma no ſenata atſihta par nepareiſu kà no formelàs puſes, tà ari pehz leetas kodola. Tam apſtahklim, ka priwatjapulzes noteek domes ſehſchu ſahlê, naw iſſchkiroſchas noſihmes, jo ſchîs telpas, kas peeder pilſehtai, ir taiſni pilſehtas domneeku ſapultſchu notureſchanai.

Wehrâ nemamas adreſes:

Jelgawas Laukſ. Beedribas Krahj-Aiſdewu Sabeedriba,
Jelgawâ, Katoku eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenàs no pl. 10—2.
Bilanze 31. julijâ 1912. g. **5,889,229 rub. 92 kap.**

Leel-Sefawas krahj-aiſdewu kaſe Jelgawâ,
Jelg. Lauksaimneezibas Beedribas namâ, Katoku eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenàs no pulkſt. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeſchu Sawſtarpiga Apdroſchinaſchanas Beedriba
apdroſchina wiſadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas

Latweeſchu Sawſtarp.Dſihwibas apdroſchinaſchanas Beedriba
apdroſchina uſ mirſchanu un ſadſihwoſchanu **kapitalus, muhſcha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. ſahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakà ſpezialitate glaunu apgehrbu iſgatawoſchanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu angku- un eeſchſemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneeleem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukſ. Beedribas Konſuma Weikals.
Katoku eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wiſadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un maſumâ.

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiſkà Sabeedriba.
Walde **Rigâ**, leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ**, Katoku eelâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilſehtâs.** Wiſadas ruhpneezibas maſchinas un rihkus, elektrotechniſki peederumi, dſirnawu maſchinas un akmenus u. t. t.

W. Laſsmans drehbneeks
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.
Leels krahjums eeſch un ahrſemes ſtoffu.
Glihti uſwalki
no **35** rubli ſahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba
Jelgawâ, Paſta eelâ Nr. 1.
Drehbes leelâ iſwehlê no wiſſlawenakàm **eeſch- un ahrſemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uſwalku un mehteku

Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrijas paſkaidrojums Perſonàm, kas eeguwuſchas tautſkolotaju teeſibas un grib eeſtahtees krona beneſtâ, lai eeguhtu I. klaſes tſchinu, ir janoleek ſewiſchki papildu eksameni wiſpahrejâ wehſturê un geometrijâ.

Meitu medineeks. Kahds P., kurſch no ſawas pirmàs ſeewas ſchkihrees un pehz tam pa otràm lahgàm eebrauzis laulibas oſtâ, kà leekas, ſchìs oſtas meerigos uhdenus atkal apnizis, jo zitadi tas neſtuhretu pilnàm buràm pa pilſehtas nomalem pakal daſchàm kalponem. Sawu medneeka laiwinu tas peelahdejis ahboleem, bumbeereem un daſchadeem ſaldumeem, bet ſaldo glaimu wahrdu krahjums tam leekas wehl leelaks buht, nekà lapſai kuhminam. Bet weiklajam medneekam — lapſai kuhminam — kahdreiſ ari greiſi iſdodas.

Ugunsgrehks. Pagahjuſchàs otrdeenas wakarâ bij redſams aiſ Eſera wahrteem leelaks ugunsgrehks. Iſrahdijàs, ka bedſa kahdas mahjas pee Suhra zepleem. Uſ aprinka polizijas paſinojumu dewàs turp daſchas kolonas ugunsdſehſeju, gan pa ſemes, gan pa uhdens zelu, bet nonahza tur par wehlu, jo ehkas bij jau nodeguſchas. (Skat. ſinojumu no Wolguntes.)

Labibas zenas Rigas leeltirdſneezibâ.

		Pahrd.	Pirz.
Kweeſchi:	Tendenze: meeriga.		
	Orenburgas, 130 mahrz.	123	122
	Rjaſana-Urala, 130 mahrz.	—	—
	Kurſemes 130 mahrz.	—	—
Rudſi:	Tendenze: ſtingra.		
	Leetawas, 120 mahrz.	—	—
	Kreewijas 120 m.	—	98
	Kurſemes 120 m.		96—97
	Stepju, 120 mahrz.	—	—
Auſas:	Tendenze: meeriga.		
	Kreewijas baltàs	—	—
	Kr. neſch. laba preze	—	—
	weenkahrſchàs	83—84	82—83
Meeſchi:	Tendenze: meeriga.		
	Kreewijas 100 mahrzinas.	99	97—98
	Kurſemes, 106/107 mahrz.	—	—
	Kurſemes, 108/110 m.	110—111	—
	Widſemes, ſchahweti, 112/113 m.	—	—
Linu ſehklas: 7 mehru.	Tendenze: meeriga.		
	Kreewu ſchahw., laba pr.	206	204—205
	Widſemes, ſchahwetas	200	198
	Stepju	—	—
Ellas rauſchi	Tendenze: meeriga.		
	Weetejee	124—125—126	121—121
	Kreewu	119—121	117—118

Ihpaſchneeze: „Latweeſchu Literariſkà (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba **„Latweeſchu Awiſes."**
Atbildigais redaktors: **R. Purinſch** (Purinu Kläws).

Semes pahrdoſchana.

General-leitenanta **M. F. Beſak** atraitnes muiſchas kantoris, Nikolo-Schangas pagaſtâ, Wetlugas aprinkî, Koſtromas gubernâ, ſahkot no ſchî, 1912. g. **pahrdod** no muiſchas meſcheem daſchada leeluma ſemes gabalus **ar nomeſchanàs teeſibam**, gan ar, gan beſ kokeem pawiſam lihdſ 2300 deſetinu. Katru gabalu war atdalit tà, ka tas peeeet pee upites. Katrâ gabalâ war eerihkot plawas.

Pahrdodamee gabali atrodas: 1) 3—4 werſtes no leelâ ſemſtwas trakta. 2) 4—6 werſtes no Meſchas upes (Kologriwas apr.) un 9—12 werſtes no Wetlugas upes, kuras abas ir pludinamas un kugneezibas upes; 3) 9 werſtes no Medwegizas pag. waldes, Kologriwas apr. un 18 werſtes no Nikolo-Schangas pagaſta waldes, Wetlugas apr. — 4) 5—6 werſtes no Lejas Meſchas Spas ſahdſchas, Kologriwas apr., 12—13 werſtes no Subowas ſahdſchas un 18 werſtes Schangas ſahdſchas. 5) lihdſ 2 werſtes no tuwakajàm ſahdſchinam (Filina Kologriwas apr.). 6) 4 werſtes no ſemſtwas ſkolas Jaunn-Scholegikas ſahdſchâ. 7) a) 25 werſtes no Scharjas — un b) 16—18 werſtes no Scheſkſchemas peeſtahtnes uſ Seemeka dſelſzeka Wologdas-Wjatkas linijas. 8) Muiſchas kantoris atrodas Beſnes ſahdſchas tuwumâ 8 werſtes no Scharjas un 11 werſtes no Scheſkſchemas peeſtahtnes. 9) Tuwakàs pilſehtas ar wihreeſchu un ſeeweeſchu gimnaſijàm: Kologriwa — 75 werſtes un Wetluga — 90 werſtes. 10) Pilſehtas ſkola Spas ſahdſchâ, Kologriwas apr. — 30 werſtes. 11) Koku ſahgetawas: no Mantorowo peeſtahtnes 30—40 werſtes.

Pahrdodamajâ ſemes gabalâ atrodas Scholeſchas Karbons, kur war greeſtees pee meſchkunga dehl weetu parahdiſchanas, Tuwakais brauzeens preekſch apluhkoſchanas no Scharjas peeſtahtnes. Adreſe preekſch ſarakſtiſchanàs: Ст. Шекшема сѣв. ж. д. Контора имѣнія М. Ѳ. Безакъ.

Homeopatisks un seeweeschu ahrsts kirurgs
Dr. med. Th. Rolssen,
Rigâ, Leelâ Smilschu eelâ, 29, 1 trepi. Telefons 3173.
Runas stundas: no pulksk. 9½—12 preeksch pusd. un no 5—6 pehz. pusd., swehtdeenâs no 11—1 pusd. Masturigeem: otrdeenâs u. peekt. pr. pusd.

Peenemu ahdas, dsimuma, puhschla un sifilisa slimneekus no 9—1 pr. pusd. un no 6—½9 wak.
Dahmas un behrnus no 5—6 w.
Zaurstatischana ar elektrizitati.
Dr. J. Machtus,
Marstal-eelâ 8, tuw. pee Grehz. eel. telefons 5492.

Sobu ahrsts
H. Gutmans
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 1 (weenstahwa namâ).
Runas stundas no plkst. 9—1 un no 3—5, swehtdeenâs no 9—1.
Sobus iswelk bes sahpem. Selta un porzelana plombas (Inlays). Mahksligi sobi ar un bes platem selta kroni.

No waldibas apstiprinati
kursi
stostoscheem un pakurleem
Gregors Pielkrose, spezialists Rigâ,
Brunineeku eelâ № 19, dz. 6.

Schuhnu prese
masleetota **pahrdodama.** Atbildes uz peeprasijumu peesuhtot wajadsigâs markas. **Waidawâ,** чр. Вольмаръ. **A. Preedits.**

A. N. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12, eeteiz wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) iz pascha auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
starp tâm: koka kastitês par 250 gabalu, kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap. **Maikapara** spezialtabaka: **Swesda** № 40. nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeprasitas sortes par lehtâm zenâm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ cepirkschanas weeta.
Tabaka 3 sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Leetotu, leelu
twaika kulamas maschinas
garniturn Marschall — Sons par 1700 r. pahrdod Blankenfeldes muischas walde pâr. Elleju

Baltijas Laukſaimn. Sawſtarp. Kreditbeedr.

Maksâ par noguldijumeem 6% gadâ, uz tekoscha rehkina 4½%.
Noguldits lihdz 31. julijam 1,346,038 rbl. 46 kap.

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 28.

Kreewu adrese: Прибалтійское Общество Взаимнаго Кредита Сельскихъ Хозяевъ, Бл. Королевская 28, г. Рига.

Medneeki!
Peeprasiet lai peesuhta bez maksas jaunako illustreto preis-kurantu № 6 no spezialas
rerotschu magasinas
J. Niklas, Rigâ,
I. Smilschu eelâ Nr. 9.
Telefons 924, pasta kastite 809.
Nodaka:
Jelgawâ, Kolonades eelâ Nr. 11, telefons 32.

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeku pretschu pahrdotawâ
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.
Peedahwâ wisadas laukſaimneezibâ, dahrsopibâ un mahjſaimneezibâ wajadsigâs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos. **Ollas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

H. A.
Briegera lanolina seepes
ir maigakâs toaletes seepes ikdeenischkai leetoschanai.
Dabujamas gandrihz wisâs apteekôs, apteeku pretschu un parfimeriju weikalos, kâ ari fabrikas weikalos.
Rigâ,
Stabu eelâ Nr. 10, un Kalku eelâ Nr. 2.

Lanolin lilija peena seepes.
Likumigi sem Nr. **775** fargatas.
Slawenakais lihdzeklis samta mihkstumu ahdai saſneegt.
Dahmam uz labako eeteizams.
Dabonams wisâs labakâs apteeku pretschu pahrdotawâs.
Maksâ 40 kap. gabals.
Daudzkahrt godalgotas ar augstakam godalgam.
Seepju un parfimeriju fabr. sabeedriba
WENUS.
Markowiz & Plöhn.

Dr. P. Jurjana wezmahtu skola Rigâ
war wehl uznemt daschas skolneezes.
Diploms tod tesibas praktiset wisâ Kreewijâ.
Tuwakas sinas **Alberta eelâ Nr. 2a, dz. 3.**

Sargatees no wiltojumeem!
Prowizora
G. F. Jürgens'a
Bor-Timolin seepes
pret swihschanu, nodegschanu, saules plankumeem, pinnem un dzelteneem plankumeem.
Smarschigas, augstakâ labuma
tualet seepes.
Dabonamas wisur!
1/1 gab. 50 k. 1/2 gab. 30 k.
Sestâ medalis Londonâ 1893. g.
Galwenâ noliktawa pee G. F. Jürgens'a, Maskawâ.

Ed. Zehders — Rigâ,
Karta eelâ Nr. 11.
Laukſaimneezibas maschinu krahjums
ecteiz
Richard Garret u. dehla Leistonâ (Anglijâ)
kâ sen gadeem par labakâm atzihtas un wisplaschaki izplatitas
lokomobiles un twaika kulmaschinas
wisjaunakâs konstrukzijas
Jauns! Lokomobiles Jauns!

Tagad konstruetas uz **10 atmosferam** darba speedena.
Jaunakâ paschbrauzeja lokomobile,
weeglas gaitas un leela firgu spehka.
Wehstuku adrese: **Ed. Zehder — Rigâ.**
Gehpelu un rokas kulmaschinas wisjaunakâs konstrukzijas

„Latweeschu Awises" apgahdibâ isnahkuschas grahmatas:

„Deks Troms" Holandeeschu rakstneeka Kiwita stahsts. Tulkojis J. P. 70 lap. puses. Maksâ 25 kap

„Dabas likums"
kâ modernâ pasaules usskata teesatajs.
Mahz. Fr. Bernewitza preekschlasijums Leepajas sinodê 1911. g. 16 lap. puses. Maksâ 5 kap.

Sw. Annas basn. Jelgawâ.
Wehsturisks apzerejums.
24 lap. puses ar 5 sihmejumeem. Maksâ 10 kap.

Wehl masâ krahjumâ ir dabonams, angliu rakstneezes Marijas Korelli saistoschais stahsts
„Baraba".
Stahsts no Kristus laikeem.
250 lap. puses. Maksâ 60 kap.
Wairumâ dabonamas „Latw. Aw." ekspedizijâ, Jelgawâ, Skrihweru eelâ Nr. 35.

!! Wislehtakas zenas !!
J. Lukis, 28 28
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 28, seepju fabrikanta Frischa namâ (luhdsu eewehrot) Nr. 28.
Musikas instrumentu, schujmaschinu un welosipedu weikals.
Laipni pee ahwâ no sawa bagata krahjuma stihgu unpuhschamus instrumentus.
Gramofonus ar wisjaunako konstrukziju,
Harmonikas, koti leelâ izwehlê wisadas sortes.

Leels schujmaschinu lehgeris, no labakâm un slawenakâm fabrikam ar izgaddigu galwoschanu. Wisus augschâ minetos rihkus pahrdodu ari uz nomaksu, par lihdz schim nedzirdeti lehtâm zenam, bez prozentu peeskaitischanas. Weegli maksaschanas nosazijumi, sahkot no 3 rubl. mehnesi. Wislabakâs ahrsemes solo-stihgas un gramofonu adatas. **Gramofonu plates** leelâ izwehlê wisâs walodâs, koti lehti, jau no 60 k. gabalâ, wisjaunakee uznehmumi.
Paschа leela mechaniska darbniza
preeksch wiseem instrumenteem, welosipedeem, schujmaschinam u t. t. **Klaweeru un harmoniumu** izlaboschanu un noskanoschanu izdaru koti lehti un noteiktâ laikâ. Laipni luhdzu, paschu interesê, labâ, mani pagodinat un par manas prezes labumu un wehl lihdz schim nebijuschâm lehtâm zenâm pahrleezinatees.
Laipna apkalposchana. Ar augstzeenibu
J. Lukis, Katolu eelâ Nr. 28.
!! Wislehtakas zenas !!

A. Bräutigam-Kodritsch
Baltijas musikas institutu,
Elisabetes eelâ Nr. 101, dz. 3.
Pilniga izglihtoschana wisos musikas preekschmetos.
Mahzibas jau eesahkuschas.
Jaunu skolneeku un skolneetschu peeteikschanâs (ari bez eepreekschejam sinaschanam) ikdeenas no pulkst. 1—2.
Statuti un programas dabujamas institutâ.
Direkzija:
A. Bräutigam-Kodritsch, Jul. Baumans.

Nost ar nederigeem preekschmeteem, peeprasat tikai labus pulksteņus!!!
Rekomandejam pulksteni **„Profit"** no labakâs Schenewas fabrikas, labas konstrukzijas uz 15 akmeneem, ihsta anglu tehrauda, pehdejâs modes sasons, sudraba rubla beesumâ, ar fantasiskiem zîparblati, uzwelkams aiz podsinas „remontuar" 40 stund. reisi; reguleis uz minuti ar galwoschanas rakstu uz 6 gadeem. Pee katra pulksteņa peeleek par welti: 1) jaunakâs modes ahdas kehbiti. 2) Seemescha mazinu preeksch pulksteņa. 3) Pulksteņa aizsargu no sagleem. Pawisam tikai 2 r. 60 k., 2 pulksteni 5 r., tohdi pat dahmu 3 r. izsuhta uz pehzmaksu. Suhtischana 1—5 gab. 40 k. Adrese: Вартава. Складъ часовъ Б. Жмулевичъ Ново липки 34—44. I-е отд.

No waldibas apstiprinati
Dr. med. **J. Brennsohn, Rigâ,**
Masaschu skola un slimu kopschanas kursi.
Mahzibas nodalas: Masascha, weselibas gimnastika, kosmetiska masascha, slimu kopschana.
Peeteikschanos peenem ar 25. augustu sahkot Rigâ. Dzirnawu eelâ Nr. 64, no pulksten 10 lihdz 12 preekschpusdeenâ.
Uz wehlescharos peesuhta prospektus.

Печатать разрѣшается полиціею.
Te klaht 1 peelikums.
Drukatas Grahmatruhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawâ.